

KUTSESTANDARD

Tisler, tase 5

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Tisler, tase 5	5

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Tisler on oskustööline, kes töötab enamasti mööblitööstuse ja puidutöötlemise ettevõtetes valmistades puidust ja puidupõhistest materjalidest mööblit (näiteks erinevad kapid, riulid, lauad jne) ja teisi puittooteid (näiteks uksi, aknaid, treppe jne). Tisler, tase 5 teostab meisterlikult keerukaid tööoperatsioone, valmistab ja remondib detaile ja puittooteid ning valmistab etalontooteid, kasutades laia hulka puidu töötlemise ja viimistlemise võtteid. Ta korraldab teiste tööd, juhendab kaastöötajaid ja annab edasi kutsealaseid teadmisi ja oskusi. Projekteerib ja disainib tooteid, loeb CAD jooniseid. Töötab iseseisvalt keerulistes ja ettearvamatutes olukordades. Vastutab tööühma töö eest. Ta oskab korraldada tööd ja planeerida tööaega ning järgib töö- ja keskkonnaohutuse nõudeid.
A.3 Töö keskkond ja eripära
Tisleri töökeskkond on mürarohke. Töökeskkonnas esineb puidutolmu ja keemilisi ained, mis võivad põhjustada allergiat ning seetõttu on kohustuslik kasutada kaitseriietust ja -vahendeid.
A.4 Töövahendid
Tisleri põhilisteks töövahenditeks on puidutöötlemispingid, -masinad, seadmed ja elektrilised, pneumaatilised ja muud käsitööriistad, CAD/CAM tarkvara.
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Tisleri töö on käeline, seega on oluline liigutuste ratsionaalsus, kiirus ja täpsus. Tisleril peab olema ruumilist kujutlusvõimet, eeldab koormustaluvust, vastutustunnet, suhtlemisoskust, kohanemis- ja otsustusvõimet.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
Tisler, tase 5 omandatakse töökohal praktilise töö käigus õppides ja kelle ettevalmistus hõlmab täiendkoolitust.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Enamlevinud ametinimetus tisler, meister.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur	
Selle kutse taotlemisel on nõutav kõikide kompetentside (B.2.1 – B.2.9) tõendamine.	
B.2 Kompetentsid	
B.2.1 Ettevalmistustööd puidu ja puidupõhiste materjalidega töötlemiseks	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1) Projekteerib, disainib ja loeb jooniseid, mis on koostatud puidutööl kasutatavatest tähistustest ja valdab CAD/CAM tarkvara aluseid 2) Kasutab mööbli ja puittoodete etteantud tehnoloogiakaarte või koostab need ise	

- 3) Koostab mööblile või puittootele toorikute ja detailide tükitabelid
- 4) Valib ja valmistab ette vajalikud materjalid ja töövahendid
- 5) Korraldab töökoha järgides ratsionaalsust, ohutust ja keskkonnasäästlikkust
- 6) Lähteülesande täpsustamisel lähtub kliendi nõuetest ja vajadustest ning kontrollib materjalide ja mõõtude projektile vastavust objektile
- 7) Kontrollib mööbli, puittoodete ja ehituskonstruksioonide sidestamise võimalusi objektile
- 8) Tunneb huvi kliendi probleemide vastu ja on orienteeritud nende lahendamisele

Teadmised: teab ja mõistab

- 1) mööbli ja puittoodete joonistel kasutatavaid tähistusi ja kujutamismõtteid
- 2) erinevaid seotisi ja nende tüüpimõtteid
- 3) toorikute töötlemisvarude vajalikkust
- 4) tehnoloogiakaardi eesmärki ja tehnoloogiakaardi koostamiseks esitatavaid nõudeid
- 5) mööbli ja puittoodete tootmise tehnoloogiat
- 6) mööbli ja puittoodete tootmisel kasutatavaid materjale, sh. oskama lugeda puidu tekstuuri, töövahendeid, seadmeid, elektrilisi ja pneumaatilisi käsitööriistu, nende kasutamise ohutusnõudeid
- 7) elektri- ja tuleohutuse eeskirju
- 8) töökoha ratsionaalse, ohutu ja keskkonnasäästliku korraldamise põhimõtteid
- 9) klientidega suhtlemise tehnikaid

B.2.2 Puidu ja puidupõhiste materjalide lõiketöötlemine puidutöötlemispinkidel

EKR tase 3

Tegevusnäitajad:

- 1) kavandab oma edasise tegevuse arvestades lähteülesannet, arvestades toorikute kvaliteeti, töötlemiskeerukust ja puidupingi võimalusi;
- 2) kasutab tööjoonistel ja tehnoloogiakaartidel olevat teavet toorikute leidmiseks;
- 3) kontrollib lõikeriistade seisukorda ja vastavust tööoperatsioonile;
- 4) seadistab puidutöötlemispinki, lähtudes tööjoonistest ja tehnoloogiakaardist ning etteantud juhustest (tehnoloogiline dokumentatsioon);
- 5) saeb, hõveldab, puurib, freesib, treib ja lihvimis detaile, lähtudes tööjoonistest ja tehnoloogiakaardist ning etteantud juhustest (tehnoloogiline dokumentatsioon), rakendades ergonoomilisi ja ohutuid tööviise;
- 6) hindab detaili vastavust tööülesandes antud kvaliteedinõuetele, mõõtes, märkides ning kasutades kaliibreid ja etalon detaile;
- 7) korras- ja puhastab pinki igapäevaselt vastavalt nõuetele;
- 8) kasutab oma tööviisi eesmärgipäraselt ja hoiab selle korras; kasutab materjale ja tööviisi heaperemehelikult ja säästlikult;
- 9) järgib töökeskkonna ja -ohutusnõudeid ja kasutab töökaitsevahendeid.

Teadmised: teab ja mõistab

- 1) puidutöötlemispinkide liigid, kasutatavad lõikeriistad ja nende seadistamise nõuded;
- 2) mõõtmise ja kontrollimise vahendid;
- 3) kaliibrite ja etalon detailide kasutamise põhimõtted;
- 4) puidu lõiketöötlemise põhimõtted;
- 5) tehnilise joonestamise alused ja mööbli ja puittoodete jooniste eripära;
- 6) SI mõõtühikute süsteem;
- 7) puidu mehaanilised ja füüsikalised omadused ning puidu rikked.

B.2.3 Puidu ja puidupõhiste materjalide töötlemine käsitööriistadega, sh pneumo- ja elektriliste käsitööriistadega

EKR tase 5

Tegevusnäitajad :

- 1) Lähtudes joonisest mõõdab ja märgib materjale ning toorikuid
- 2) Hooldab ja teritab käsitööriistu
- 3) Valib käsitööriistu lähtuvalt valmistatavast tootest ja kasutatavast materjalist
- 4) Järgib ohutusnõudeid ja käsitööriistade kasutamise juhendeid
- 5) Töötleb puitu ja puidupõhist materjali käsitööriistadega arvestades materjalide omadusi ja nõudeid valmistatavale tootele ning ennetades võimalikke vigu
- 6) Teeb koostetoid arvestades nõudeid valmistatavale tootele ning järgib ohutusnõudeid

7) Hindab toodete kvaliteeti kvaliteedinõuetest lähtuvalt ning selgitab välja võimalike vigade tekkimise põhjused ja likvideerib need

Teadmised: teab ja mõistab

- 1) materjalide omadusi, mööbli ja puittoodete tootmisel kasutatavaid käsitööriistu, sh elektrilisi ja pneumaatilisi käsitööriistu, mitmekesiseid abivahendeid ja šabloone, puidu käsitsitöötlemise tehnoloogiat
- 2) massiivpuidu ja puidupõhiste materjalide käsitsitöötlemise tehnoloogiat
- 3) mõõtmis-, märkimisvahendite, kaliibrite ja etalondetailide kasutamise otstarvet
- 4) erinevaid teritusvahendeid ja käsitööriistade teritamise võtteid
- 5) toodete koostamisel kasutatavaid abiseadmeid ja rakiseid, puitdetailide ühendamiseks kasutatavaid muust materjalist ühendusdetalle
- 6) ohutusnõudeid ja isikukaitsevahendite kasutamist
- 7) mööblile ja puittoodetele kehtestatud kvaliteedinõudeid ning tootes esinevate võimalike vigade olemust ja nende kõrvaldamise võimalusi

B.2.4 Puidust või puidupõhistest materjalidest toodete koostamine

EKR tase 5

Tegevusnäitajad:

- 1) Valib seadmed vastavalt kasutatavatele materjalidele ja valmistatavale mööblile või puittootele
- 2) Kasutab, valmistab ja hooldab koosteseadmeid järgides vastavaid juhendeid ning ohutusnõudeid
- 3) Teeb keerukaid koostetöid säästlikult, ennetades vigu, järgides ohutus- ja kvaliteedinõudeid ning koostatava mööbli või puittoote koostejoonist
- 4) Valmistab keerukaid massiivpuit-, liimpuit- ja liimpaind- detailide ühendusi, kasutades puitdetailide ühendamise seadmeid ja rakiseid ning muust materjalist ühendusvahendeid
- 5) Hindab mööbli ja puittoodete kvaliteeti kehtestatud nõuetest lähtuvalt ning selgitab välja võimalikke vigade tekkimise põhjused ja likvideerib need

Teadmised: teab ja mõistab

- 1) materjalide omadusi ja nende mõju mööbli ja puittoodete kvaliteedile, koosteseadmete konstruktsioone, tööpõhimõtteid, hooldusjuhendeid
- 2) mööblile ja puittootele kehtestatud nõudeid - otstarbekohasust, nägusust, mugavust, ratsionaalsust, hügieenilisust, tehnoloogilisust, ökonoomsust, vastupidavust, jne.
- 3) koostejoonistel ja tükitabelis olevat infot
- 4) koostetööl kasutatavate liimide, tüüblite, lamellide jms säästlikku kasutamise võimalusi
- 5) mööbli furnituuride kasutamise võimalusi
- 6) massiivpuit-, liimpuit- ja liimpaind-detailidest mööbli või puittoote valmistamise tehnoloogiat
- 7) vajalike šabloonide ja rakiste valmistamise võimalusi ja erisusi
- 8) mööblile ja puittoodetele kehtestatud kvaliteedinõudeid ning tootes esinevate võimalike vigade olemust ja nende kõrvaldamise võimalusi

B.2.5 Puidu või puidupõhistest materjalidest detailide pealistamine

EKR tase 5

Tegevusnäitajad :

- 1) Seadistab pingid ja seadmed ning reguleerib lõikeinstrumendid järgides ohutusnõudeid ja seadistusjuhendeid
- 2) Lõikab ja koostab spooni arvestades spooni pinna tekstuuri ja värvust
- 3) Liimib ettevalmistatud spoonist või muust materjalist kattekihi alusele arvestades liimimisrežiimi ja kasutatava liimi omadusi
- 4) Pealistab mööbli või puittoote detaile liimipressides ja - seadmetes
- 5) Järgib ohutusnõudeid
- 6) Hindab pealistatud toodete kvaliteeti kehtestatud nõuetest lähtuvalt ning selgitab välja võimalike vigade tekkimise põhjused ja likvideerib need

Teadmised: teab ja mõistab

- 1) spooni käsitsi koostamise tehnoloogiat
- 2) spooni liike, kasutatavate pinkide töö ning seadmete tööpõhimõtteid ja -režiime
- 3) spooni lõikamise, vuukimise, liimimise ja koostamise pinke ja seadmeid ning nende kasutamise ohutusnõudeid
- 4) muust materjalist kattekihi lõikamise, liimimise seadmeid ning nende kasutamise ohutusnõudeid
- 5) kasutatavate materjalide liimimisrežiime
- 6) erinevate liimipresside ja liimimiseseadmete töötamise põhimõtteid
- 7) liimimisel kasutatavate kemikaalide ohutuskardil olevat infot

8) erinevate liimide tervistkahjustavat toimet ning vahendeid ja meetodeid nende tervistkahjustava mõju vähendamiseks

B.2.6 Mööbli ja puittoodete viimistlemine

EKR tase 5

Tegevusnäitajad :

- 1) Valmistab viimistletava pinna ette arvestades kasutatavat viimistlusvõtet, mööbli ja puittoodete omadusi
- 2) Lihvib, peitsib ja pahteldab, värvib, õlitab, lakib ja vahatab viimistletavaid pindasid järgides kvaliteedinõudeid
- 3) Valib viimistlusrežiimi arvestades viimistlusmaterjali ja toote omadusi, teeb viimistlustöid, kannab peale viimistlusmaterjali järgides ohutus- ja kvaliteedinõudeid ning ennetades võimalike vigade tekkimist
- 4) Valib viimistlusmaterjalile sobiva kuivatusmeetodi
- 5) Järgib ohutusnõudeid
- 6) Hindab viimistletud toodete kvaliteeti kehtestatud nõuetest lähtuvalt ning selgitab välja võimalike vigade tekkimise põhjused ja likvideerib need

Teadmised: teab ja mõistab

- 1) mööbli ja puittoodete viimistlemisel kasutatavaid materjale, erinevate pindade ettevalmistamise võtteid
- 2) puidu viimistlemise võtteid ja selle juures kasutatavaid seadmeid
- 3) erinevaid viimistlusrežiime ja viimistlusmaterjalidele vastavaid pinnakatte kuivatamise võtteid
- 4) ökoloogiliste loodustoodete kasutamist nagu õli ja vaha
- 5) ohutusnõudeid ning isikukaitsevahendite kasutamise vajalikkust
- 6) viimistlemisel kasutatavate kemikaalide ohutuskardil olevat infot
- 7) mööbli ja puittoodete viimistlemisele kehtestatud kvaliteedinõudeid ning võimalike vigade olemust ja nende kõrvaldamise võimalusi

B.2.7 Mööbli ja puittoodete remontimine

EKR tase 5

Tegevusnäitajad:

- 1) Hindab kasutatud konstruktsioone ja nende taastamise võimalusi arvestades puidu, puidupõhiste materjalide liiki, omadusi ja kulumisastet
- 2) Hindab kasutatud viimistlust ja selle taastamise võimalusi
- 3) Valib sobivad lõikeinstrumendid, käsitööriistad, puidutöötlemispingid ja viimistlusseadmed
- 4) Remondib mööblit ja muid puittooteid järgides ohutus- ja kvaliteedinõudeid

Teadmised: teab ja mõistab

- 1) puiduteaduse aluseid, materjale ning materjalide valiku põhimõtteid
- 2) puidutöötlemispinke ja -seadmeid, puidu ja puidupõhiste materjalide omadusi, lõikerežiime, lõikeinstrumentide ohutuid töövõtteid ja isikukaitsevahendite kasutamist
- 3) põhiliste puidutöötlemispinkide ehitus- ja kasutusvaldkondi ning mööblile ja puittoodetele kehtestatud kvaliteedinõudeid
- 4) mööbli ja puittoodete viimistlustehnoloogiat ja -materjale

B.2.8 Mööbli ja puittoodete paigaldamine

EKR tase 5

Tegevusnäitajad:

- 1) Tunneb huvi kliendi probleemide vastu ja on orienteeritud nende lahendamisele
- 2) Kontrollib mööbli, puittoodete ning nende mõõtude vastavust projektile ja paigalduskoha mõõtudele
- 3) Teostab mõõtmist ja märkimist tootmisüksuses kui ka tööde teostamisel eriolukorras väljaspool tootmisüksust
- 4) Võtab iseseisvalt vastu otsuseid ja vastutab tehtud otsuste täitmise eest
- 5) Teeb vajadusel ebastandardseid tööoperatsioone mööbli ja puittoodete paigalduskohal, v.a. erilitsentsi nõudvaid töid
- 6) Sidestab mööbli paigaldamise käigus mööblit ja puittooteid objekti seintega, põrandaga, juba olemasolevate mööbliesemetega jne
- 7) Kontrollib ja hindab tehtud tööde kvaliteeti

Teadmised: teab ja mõistab

- 1) klientidega suhtlemise tehnikaid, kliendi huvisid ja nõudeid
- 2) jooniste lugemist, mööbli või puitdetailide ja paigalduskoha mõõtmist
- 3) mööbli ja puittoodete koostamisel paigalduskohal kasutatavaid käsitööriistu, abiseadmeid ja rakiseid
- 4) mööbli ja puitdetailide ühendamiseks paigalduskohal kasutatavaid muust materjalist ühendusdetaili
- 5) mööbli ja puittoodetele kehtestatud kvaliteedinõudeid ning esinevate vigade olemust ja nende kõrvaldamise võimalusi

- 6) vastuvõetud otsuste täitmise tähtsust
- 7) ohutusnõudeid ja isikukaitsevahendite kasutamist paigalduskohal
- 8) vastuvõetud otsuste täitmise tähtsust

B.2.9 Teiste töö juhendamine ja korraldamine

EKR tase 5

Tegevusnäitajad:

- 1) Planeerib ette tegevusi ja projekte ning arvestab võimalike muutustega
- 2) Kavandab ja organiseerib ressursse ülesannete täitmiseks
- 3) Minimeerib materjali kulu
- 4) Jälgib tööprotsessi tähtaegadest kinnipidamist
- 5) Püstitab selged eesmärgid ja kasutab aega efektiivselt
- 6) Kasutab ära tehnoloogia võimalusi aja kokkuhoiu saavutamiseks
- 7) Delegeerib töö asjakohaselt ja õiglaselt
- 8) Loob juhendatavatele arenguvõimalusi, korraldab nende tööd, juhendab neid töö tegemisel ning annab nende tööle hinnangu
- 9) Valib tööle pädevaid mööblitootmise spetsialiste

Teadmised: teab ja mõistab

- 1) oma struktuuriüksuse rolli ja seoseid ettevõtte teiste üksustega
- 2) puiduvaldkonna spetsiifilisi teadmisi ning detailset tehnilise ekspertiisi kogemust
- 3) tööseadusandluse aluseid, dokumendihaldust, asjaajamist, meeskonnatöö põhimõtteid, töökeskkonna ohutuse nõudeid, keskkonnakaitselisi aspekte, erinevaid sertifikaate

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile

1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	16-17102012-3.11/6k
2. Kutsestandardi koostajad	Jüri Minjajev, Eesti Mööblitootjate Liit Zigmontas Strepaitis, OÜ Balteco Mööbel Tiit Kaps, Tallinna Tehnikaülikool Kunnar Kamar, Tallinna Ehituskool Aulika Riisenberg, SA Innove
3. Kutsestandardi kinnitaja	Metsanduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	10
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	17.10.2012
6. Kutsestandard kehtib kuni	04.10.2017
7. Kutsestandardi versiooni number	6
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7522 Tislerid jms töölised
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	5

C.2 Kutsenimetus võõrkeeles

Inglise keeles	Cabinetmaker, level 5
----------------	-----------------------

C.3 Lisad

Lisa 1 [Töösad ja tööülesanded](#)

Lisa 2 [Kutsealased terminid](#)